

РЭНАВАЦЫЯ ЭТНАМАСТАЦТВА

Рэнавацыя этнамастацтва (ад лац. *renovatio* – абнаўленне, аднаўленне, рамонт) – працэс паляпшэння, абнаўлення элемента народнага мастацтва без разбурэння цэласнасці яго структуры, пры якім магчыма частковае змяненне яго функцыянальнага прызначэння. На прынцыпах рэнавацыі заснавана дзейнасць такіх цэнтраў трансляцыі і папулярызацыі этнамастацтва, як музей-скансэн (наладжванне ў аўтэнтчных архаічных гаспадарчых і жыллёвых будынках сучаснай экскурсійнай і рэкрэацыйнай дзейнасці) і такіх з’яў пост-фальклору, як этна-паб і этна-дэскацека, у якіх новае пакаленне носбітаў этнакультуры знаёміцца з традыцыйнай кулінарыяй і харэапластыкай свайго народа. Рэнавацыя дазваляе культурнай спадчыне этнасу ў новых умовах заставацца «фактарам захавання этнаэкалогіі і этнічнай цэласнасці», выконваючы сваю спрадвечную функцыю.

ЛІТАРАТУРА

1. *Калацэі, В.* Параўнальная міфалогія / *В. Калацэі.* – Мінск: Зорны верасень; Паркус плюс, 2009. – С. 96.

СУБКУЛЬТУРА КАЛЕКЦЫЯНЕРАЎ У ФАЛЬКЛОРНЫМ РУХУ

Субкультура калекцыянераў у фальклорным руху (ад лац. *sub* – пад, *cultura* – культура і *collectio* – збіранне, збор) – частка ўдзельнікаў фальклорнага руху канца ХХ стагоддзя, якая, у адрозненні ад музыкаў, танцораў, спевакоў, пачынала займацца народнай творчасцю як калекцыяніраваннем артэфактаў народнага мастацтва (музычных інструментаў, тэкстылю, побытавых рэчаў). Найбольш яркавымі прадстаўнікамі гэтай субкультуры ў Беларусі з’яўляюцца Уладзімір Бярбераў, Алесь Лось, якія пачыналі працаваць у музейных установах, паралельна фарміруючы ўласныя калекцыі артэфактаў. Паступова, каб функцыянальна выкарыстоўваць артэфакты сваіх калекцый, яны пачалі асвойваць іх практычна (граць на музычных інструментах, наладжваць, рамантаваць іх, рабіць сучасныя рэплікі; апранаць народныя строі на святы, урачыстасці і г. д.) і збіралі вакол сябе сваіх маладых аднадумцаў, навучаючы іх, а таксама ствараючы творчыя калектывы: «Ліцьвіны», «Капэлу Алеся Лася» і інш. Фактычна, такім чынам з’яўляліся адрозныя ад іншых па светапогляду і паводзінах асобы, аб’яднаныя ў сацыяльныя групы носбітаў гэтай субкультуры.

ЛІТАРАТУРА

1. *Казаніна, В.* Аутентичность в антиквариате и декоративно-прикладном искусстве Беларуси / В. Казаніна // *Folklor, folkloryzm, folk* : zbiór artykułów naukowych z I Konferencji «Folklor, folkloryzm, folk», która odbyła się w 2015 r. w Szczecinie / pod red. Bogdana Matławskiego. - Szczecin: WNUS, 2016. - С. 219 – 225.

ТЭЗАЎРАВАННЕ Ў ВЫВУЧЭННІ НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Тэзаўраванне ў вывучэнні народнай творчасці (ад *ст.-грэч. θησαυρός* – скарб) – *навукова-аналітычны метаd, заснаваны на размеркаванні ўзораў народнай творчасці па групам з пэўнай тыпалогіяй і аб'яднанні ў поўны звод (тэзаўрус)*. Дакладна арганізаванае тэзаўраванне стварае аснову для планавання дзейнасці па вывучэнні і захаванні народнай творчасці ў інтарэсах асобных груп яе носьбітаў, аналітыкаў-навукоўцаў і грамадства цалкам. Фактычна па прынцыпах тэзаўравання былі заснаваныя такія айчыныя акадэмічныя фальклорныя зводы, як «Беларуская народная творчасць» (ІМЭФ НАН Беларусі) савецкай эпохі, «Традыцыйная мастацкая культура беларусаў» (ІПК МК Беларусі) часоў суверэнiтэту Беларусі. Як прыклад тэзаўравання народнай творчасці ў эпоху інфармацыйнага грамадства можна прывесці інфармацыйны партал «Жывая спадчына Беларусі» (livingheritage.by), дзе, на падставе рэгіянальнага падыходу, даволі поўна прэзентуюцца тэхналогіі вырабу артэфактаў народнага мастацтва (панямонскага ткацтва, неглюбскага тэкстылю, дрыбінскага шапавальства), а таксама ўзоры фальклорнай творчасці, галоўная прыкмета якіх – жывое бытаванне ў побыце носьбітаў і захавальнікаў мастацкіх традыцый ХХІ стагоддзя.

ЛІТАРАТУРА

1. *Казаніна, В.* Опыт тезаурирования ключевых проблем арт-рынка антикварных произведений искусства Республики Беларусь / В. Казаніна // *Вестя Института современных знаний*. – 2017. – №2 (71) . – С. 20 – 24.

ФАЛЬКЛАРЫЗАЦЫЯ МАСТАЦКА-КУЛЬТУРНАЙ ПРАСТОРЫ

Фалькларызацыя мастацка-культурнай прасторы – *упарадкаванне мастацка-культурнай прасторы краіны ў напрамку цэласнасці з улікам мясцовых традыцый, заснаваных на аўтахтонным этнамастацтве*. Сістэмная мэта творчасці – прывядзенне мастацка-культурнай прасторы краіны ў стан, які адказвае доўгачасовым патрэбам грамадства: стабільнаму самаўзнаўленню і развіццю ў мясцовым прыродным і культурным ландшафце. На генезіс айчынай мастацка-